

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/6/2015
Identifikačné číslo spisu:	6709010194
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6709010194.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného B. C. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. februára 2015 v Bratislave dovolanie obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. júna 2013, sp. zn. 5 To 9/2013 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného B. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 8. októbra 2012, sp. zn. 3 T 36/2009, bol obvinený B. C. (ďalej už len obvinený) uznaný za vinného v bode 1/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a v bode 2/ z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. spolupáchateľstvom na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 09. februára 2007 v čase okolo 13.00 h v meste Krupina pred obchodným domom Tesco na ulici ČSA spoločne pristavili Q. C., nar. XX. V. XXXX, pričom B. C. iadal od neho mobilný telefón a keď mu Q. C. povedal, že žiadny mobilný telefón pri sebe nemá, B. C. mu pohrozil, že ak mu mobilný telefón nedá, tak ho prehladá a ak ho u neho nájde, tak ho zbijú, na čo Q. C. zo strachu, že tento svoju hrozbu uskutoční mu podal mobilný telefón zn. Samsung SGH - E530, ktorý mal pri sebe a následne B. C. podal predmetný telefón ml. M. V., ktorý z neho vybral SIM kartu, vrátil ju C., vložil do telefónu SIM kartu od ml. O. K., ktorému aj telefón podal a tento s ním z miesta ušiel, pričom B. C. pohrozil Q. C., že ak vec oznámi na políciu, tak ho chyti a zbije a následne všetci z miesta činu ušli, čím spôsobili Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., M. P. XXXX/XX. škodu odcudzením mobilného telefónu vo výške 82,98 € (2.500,00 Sk), pričom Q. C. neboli spôsobené žiadne zranenia,

2/ dňa 30. júna 2007 v čase asi o 03.20 h v Krupine na Námestí SNP v blízkosti pohostinstva Via Mala sa spoločne s odsúdenými P. K., nar. XX. G. XXXX vo J., O. K., nar. XX. V. XXXX vo J. a M. N., nar. XX. M. XXXX vo J. natlačili počas rozhovoru na tadiaľ prechádzajúceho Z. M., nar. XX. U. XXXX, pričom mu zo zadného vrečka nohavíc vytiahli čiernu pánsku peňaženku s finančnou

hotovosťou vo výške 34,92 € (vtedy 1 052,00 Sk), bankomatovými kartami, šekovými knižkami a občianskym preukazom, z puzdra na opasku mu vytiahli mobilný telefón zn. Nokia IMEI XXXX XXXX XXXXXXXX, čím mu spôsobili škodu odcudzením vo výške 121,22 € (vtedy 3 652,00 Sk).

Okresný súd Zvolen (ďalej len súd prvého stupňa) za to obvineného odsúdil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 4, 7 Tr. zák., § 39 ods. 1, 3 písm. d/ a za použitia § 41 ods. 1, 2 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len odvolací súd) na podklade odvolania obvineného rozsudkom z 18. júna 2013, sp. zn. 5 To 9/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám vo veci rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tak, že obvinenému podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Súdu prvého stupňa bolo 7. júla 2014 doručené dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Radka Petruňa. Dovolanie smerovalo proti vyššie citovanému rozsudku odvolacieho súdu a obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

V dovolaní obvinený zopakoval svoju obhajobnú argumentáciu uplatnenú v konaní pred odvolacím súdom vo vzťahu ku skutku pod bodom 2/, pričom na podklade tejto argumentácie potom tvrdil, že výpoveď poškodeného Z. M. nie tým dôkazom, ktorý by ho usvedčoval z prečinu krádeže, keďže tento vzhľadom na svoj stav nebol spôsobilý dostatočne vnímať okolnosti prípadu. Záver o jeho vine bol totiž vyodený len zo skutočností, že bol súčasťou skupiny osôb, z ktorej u jednej z nich policajti našli odcudzenú peňaženku.

V tejto súvislosti mal za to, že nie je objektívne možné, aby súd aplikáciou konkrétneho právneho predpisu na nesprávne zistené skutkové závery skutok správne právne posúdil, inak povedané bez skutkového základu nie je možné urobiť akýkoľvek právne kvalifikačný záver v merite veci.

Na základe uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho návrhu vyhovel a v súlade s § 386 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že bol porušený zákon a súčasne zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici a aby zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na predmetný rozsudok a prikázal opätovné prejednanie veci.

Súd prvého stupňa v zmysle § 376 Tr. por. zaslal rovnopis dovolania na vyjadrenie okresnej prokuratúry a obom poškodeným.

K dovolaniu sa vyjadril len prokurátor, ktorý v písomnom stanovisku uviedol, že s poukazom na vykonané dokazovanie je nesporné, že obvinený sa dopustil skutkov tak, ako je mu kladené za vinu v rámci obžaloby. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

Spisový materiál spolu s dovolaním obvineného bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 29. januára 2015.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané

dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expresis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Ako prvý v poradí obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie citovaného § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom.

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom. Určujúcou v tomto smere bude rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

V posudzovanej trestnej veci bol obvinený väzobne trestne stíhaný, išlo teda o prípad povinnej obhajoby. Obvinenému boli postupne ustanovení dvaja obhajcovia, a to JUDr. Vladimír Mikuš (§ 37 ods. 2 Tr. por. a § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) a následne JUDr. Radko Petruňo (§ 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Zo spisového materiálu vyplýva, že ustanovení obhajcovia pristupovali k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňovali sa jednotlivých úkonov trestného konania a dohliadali na uplatňovanie jeho práv. Konajúce súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý.

Vzhľadom na tieto skutočnosti dovolací súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného k porušeniu jeho práva na obhajobu nedošlo, toľž nie k jeho porušeniu zásadným spôsobom, ako to predpokladá uplatnený dovolací dôvod.

Ako druhý v poradí obvinený uplatnil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných

prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací súd zámerne prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia podstatný obsah dovolacích námietok obvineného. Zo znenia týchto námietok je totiž evidentne zrejmé, že ide o námietky rýdzo skutkového charakteru, smerujúce jednak proti obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ale predovšetkým proti spôsobu, akým súdy oboch stupňov hodnotili dôkazy. Je teda zrejmé, že obvinený v dovolaní len formálne odkazuje na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por., no v skutočnosti predostiera argumenty, ktoré svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V dovolacom konaní pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

O dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., ide spravidla aj vtedy, ak obvinený v dovolaní v podstate len opakuje námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

Vychádzajúc z týchto úvah a ustálenej rozhodovacej praxe dovolací súd dospel k záveru, že v tejto trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. nie sú dané, preto dovolanie obvineného B. C. s použitím ustanovenia § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.